

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 09 березня 2026 р. №3)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «09» березня 2026 р. №65

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ВЧИТЕЛІВ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904 та у відповідності до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 29 серпня 2024 року № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель загальної середньої освіти».

Освітня програма враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вчителя (викладача), та з урахуванням стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Мета освітньої програми: професійний розвиток учителя (викладача) зарубіжної літератури стосовно формування компетенції з розробки та використання інтерактивних освітніх технологій, таких як вебквести та віртуальні екскурсії, відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти, необхідних для організації освітнього процесу з учнями, відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

Основні завдання програми:

- ознайомити педагогів з теоретичними основами та принципами використання новітніх технологій мовно-літературної освітньої галузі;
- сформулювати практичні навички створення сучасного компетентісно орієнтованого уроку літератури та освітніх продуктів із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- сприяти розвитку креативного мислення, проектної діяльності та вмінню інтегрувати візуальні, текстові та мультимедійні матеріали для організації освітнього процесу.
- формувати навички аналізу та інтерпретації художнього твору з допомогою ресурсів мережі Інтернет для підготовки інтерактивних освітніх проектів;
- інтегрувати різні навчальні дисципліни та інструментарій різних технологій задля підвищення мотивації, залучення учнівства до активної та самостійної навчальної діяльності на заняттях літератури підвищення якості освітнього процесу;
- готувати вчителів зарубіжної літератури до системної реалізації професійного стандарту: будувати власний освітній маршрут, розвивати професійні компетентності, що необхідні для виконання сучасним педагогом його посадових обов'язків для підвищення ефективності освітнього процесу.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері мовно-літературної освітньої галузі базової середньої освіти та старшої школи;
- сутності Концепції Нової української школи;
- сутності основних ідей і положень Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної

середньої освіти»

- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту базової середньої освіти;
- структури та змісту типової освітньої програми та освітньої програми закладу освіти, типового навчального плану та робочого навчального плану, модельної навчальної програми та навчальної програми;
- планування освітньої діяльності в закладі загальної середньої освіти;
- академічної свободи вчителя (викладача) в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту базової середньої освіти, типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (освітніх програм, укладених науковими установами, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку), модельних навчальних програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб;
- формувати в учнів ключові компетентності та наскрізні вміння, спільні для всіх компетентностей;
- ефективно взаємодіяти й співпрацювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі учнівстві;
- утвердження національно-патріотичних та демократичних цінностей, патріотизм, українська національна ідентичність, повага до багатоманітності, право вибору, полікультурність.

Розробник програми	Химера Наталія Володимирівна , методист відділу загальної середньої освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
Найменування програми	Освітня програма підвищення кваліфікації вчителів зарубіжної літератури
Мета програми	Підвищення рівня професійної компетентності вчителів зарубіжної літератури з урахуванням основних напрямів державної політики у галузі мовно-літературної освіти, запитів суспільства, освітніх потреб споживачів освітніх послуг та забезпечення якості освіти
Напрямок підвищення кваліфікації	Розвиток професійних компетентностей педагогів (знання нормативно-правової бази, навчального предмета, фахових методик, технологій)
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Учителі (викладачі) мовно-літературної освітньої галузі
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (очно-заочна, денна, пролонгована)

Обсяг програми	Денна: 4 кредити ЄКТС / 120 год (72 год – аудиторні, 48 год – керована самостійна робота) Очно-заочна: 4 кредити ЄКТС / 120 год (48 год – аудиторні, 72 год – керована самостійна робота)
Перелік компетентностей, що вдосконалюються	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05. Професійні компетентності: А1 Мовно-комунікативна компетентність (А1.1, А1.2, А1.3, А1.4); А2 Предметно-методична компетентність (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4, А2.5, А2.6, А2.7); А3 Інформаційно-цифрова компетентність (А3.1, А3.2, А3.3); Б1 Психологічна компетентність (Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4); Б2 Емоційно-етична компетентність (Б2.1, Б2.2, Б2.3); Б3 Компетентність педагогічного партнерства (Б3.1, Б3.2, Б3.3); В1 Інклюзивна компетентність (В1.1, В1.2, В1.3); В2 Здоров'язбережувальна компетентність (В2.1, В2.2, В2.3, В2.4, В2.5); В3 Проектувальна компетентність (В3.1); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)
Термін виконання програми	2026, 2027 роки
Місце виконання програми	09107, м. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 37
Вартість / безоплатність надання освітньої послуги	Освітні послуги для слухачів надаються безоплатно
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	Всього годин	Аудиторні			
			Лекції	Семінари	Практичні	Самостійна робота
Модуль І. Філософія освіти ХХІ століття		4	2	–	2	4
1.1.	Філософські аспекти модернізації освіти в контексті	2	2			

	традицій та інновацій					
1.2.	Національна мовна політика в Україні	2			2	
Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		10	4	–	6	4
2.1.	Стандарт базової середньої освіти: структура, мета, завдання, реалізація у мовно-літературній галузі	2			2	
2.2.	Сучасні методи і технології національно-патріотичного виховання здобувачів освіти	2			2	
2.3.	Організації наукової діяльності учнів у закладі	2	2			
2.4.	Педагогічні погляди українського народу на виховання, роль народної педагогіки в розбудові національної школи	4	2		2	
Модуль III. Зміст та технології мовно-літературної освіти		40	4	-	14	18
Інваріантна частина		18				
3.1. <i>Оновлення змісту мовно-літературної освіти на основі Держстандарту базової середньої освіти</i>						
3.1.1.	Стандарт базової середньої освіти: структура, мета, завдання, реалізація у мовно-літературній галузі	2	–	–	2	
3.1.2.	Путівник вчителя-філолога: нормативно-правове та програмно-методичне забезпечення викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти	2	–	–	2	
3.1.3.	Мовно-літературна освітня галузь: компетентнісний потенціал предмета «Зарубіжна література», вимоги та реалізація в результатах навчання	4	2		2	
3.1.4.	Реалізація ціннісного потенціалу предметів мовно-літературної освітньої галузі (вивчення шкільного курсу «Зарубіжної літератури»)	2	–	–	2	
3.1.5.	Читацька та комунікативна компетентності у професійному розвитку вчителя Нової української школи	2			2	
3.2. <i>Оцінювання процесу та результатів навчання учнів на заняттях із зарубіжної літератури</i>						
3.2.1.	Використання цифрових технологій в освітньому процесі (електронні журнали, сучасні методи збору інформації)	2	–	–	2	
3.2.2.	Формувальне та підсумкове оцінювання в системі навчання учнів	2	–	-	2	
3.2.3.	Організація підсумкових і діагностувальних робіт із зарубіжної літератури	2	2	–	–	
3.3. <i>Новизна методичних завдань предмета «Зарубіжна література»</i>		22	10	4	8	
3.3.1.	Архітектура сучасного уроку (компетентнісно орієнтованого): вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів	2	2			
3.3.2.	Моделювання та аналіз сучасного уроку зарубіжної літератури	4	–	2	2	
3.3.3.	Інноваційний інструментарій учителя-словесника	4	2	2	–	
3.3.4.	Візуалізація навчального матеріалу на уроках зарубіжної літератури	2	–	–	2	
3.3.5.	Наскрізні змістові лінії у вивченні зарубіжної	4	2	–	2	

	літератури: практичний аспект					
3.3.6.	Рефлексія, цінування, оцінювання на компетентісно орієнтованому уроці	2	2	–		
3.3.7.	Біоадекватна освіта: концепція, технологія, методика (впровадження в освітній процес інноваційних ідей, які забезпечують якісні зміни в освіті) практичний аспект	4	2	–	2	
<i>Варіативна частина</i>						
3.3.8.	Електронні платформи та сервіси для організації продуктивного навчання учнів	4	2	–	2	
3.3.9.	Ключові засади профстандарту: особистісний і професійний виміри	2	–	–	2	
3.3.10.	Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»	4	–	–	4	
Спецкурси за вибором		6	–	–	6	
Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль		12	2	6	4	
4.1	Настановче заняття. Вхідне діагностування	4	–	2	2	
4.2	Методичні рекомендації щодо написання (складання) випускного проєкту	2	2	–	–	
4.3	Тематичні дискусії: «Про сучасні технології та методики навчання в Новій українській школі з предметів та інтегрованих курсів мовно-літературної освітньої галузі: з досвіду роботи». «Актуальність питання реалізації профстандарту: особистісний і професійний виміри. Вплив педагога на якість надання освітніх послуг»	4	–	4	–	
4.4.	Вихідне діагностування	2	–	–	2	
		72	26	14	32	48
Усього		120				

Модуль I. Філософія освіти XXI століття

1.1. Філософські аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій

Досліджено радикальні зміни в системі освіти, що відбуваються як відповідь на виклики глобальних і локальних чинників сучасної епохи й охоплюються поняттями «модернізація» та «інновація». Проаналізовано зв'язок і взаємозумовленість глобальних проблем сучасності та кризи освіти. Доведено, що успішне подолання кризи можливе лише на основі її філософського осмислення та нової освітньої парадигми.

1.2. Національна мовна політика в Україні

Мовна ситуація в Україні. Мова українського народу і державна мова в Україні. Цілі і пріоритетні напрямки державної мовної політики. Стан сучасного мовного законодавства України, статус української мови як державної. Історія української мови, особливості її розвитку та становлення. Історія українського правопису. Новий український правопис: за і проти. Двомовність на теренах української держави. Рекомендації щодо мовної політики. Функції та роль мови у сучасному суспільстві. Естетика мови та поняття її милозвучності, благозвучності, евфонії.

Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

2.1. Стандарт базової середньої освіти: структура, мета, завдання, реалізація у мовно-літературній галузі

Визначення понять: професійний стандарт, компетентність. Професійний стандарт

вихователя дошкільного закладу. Законодавча та нормативна база, що регулює діяльність вихователя. Основні вимоги професійного стандарту.

Загальні та професійні компетентності сучасного вихователя. Структура професійних компетентностей.

Нормативно-правове забезпечення безперервного професійного розвитку педагогічних працівників. Професійний стандарт за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Визначення індивідуальних професійних запитів, побудова індивідуального освітнього маршруту педагога.

2.2. Сучасні методи і технології національно-патріотичного виховання здобувачів освіти

Розкрито педагогічні погляди українського народу на виховання і навчання дітей на землях сучасної України. Розглянуто вироблених і застосованих українцями у навчанні та вихованні підростаючих поколінь. Розкрито шляхи формування у педагогів комунікативної поведінки народу на виховання особистості. Дано визначення поняття народної педагогіки. Охарактеризовано творчість О.Духновича, К.Ушинського, М. Стельмаховича, В.Сухомлинського щодо народної педагогіки. Наведено приклади творів українських письменників, де піднято тему виховання дитини в родині. Охарактеризовано систему виховних дій на кожному з етапів її розвитку. Українська народна педагогіка забезпечувала формування національної свідомості й патріотизму молоді, а безпосередня участь у боротьбі проти чужоземних нападників гартувала характер та волю й одночасно була суворим іспитом на громадянську зрілість.

2.3. Організації наукової діяльності учнів у закладі

Відповіді на питання: "Як підготувати успішний проєкт?". Вимоги до дослідницьких робіт. Формулювання теми. Етапи роботи над проєктом. Оформлення основних розділів розділів роботи, проміжкових і загальних висновків, загальних висновків з теми дослідження, списку використаних джерел та посилань на них, доцільність додатків та посилання на них. Підготовка до постерного захисту. Участь у науково-дослідній конференції та важливість участі у дискусії; вимоги до формулювання питань для опонентів.

2.4. Педагогічні погляди українського народу на виховання, роль народної педагогіки в розбудові національної школи

Розкрито педагогічні погляди українського народу на виховання і навчання дітей на землях сучасної України. Розглянуто вироблених і застосованих українцями у навчанні та вихованні підростаючих поколінь. Розкрито шляхи формування у педагогів комунікативної поведінки народу на виховання особистості. Дано визначення поняття народної педагогіки. Охарактеризовано творчість О.Духновича, К.Ушинського, М. Стельмаховича, В.Сухомлинського щодо народної педагогіки. Наведено приклади творів українських письменників, де піднято тему виховання дитини в родині. Охарактеризовано систему виховних дій на кожному з етапів її розвитку. Українська народна педагогіка забезпечувала формування національної свідомості й патріотизму молоді, а безпосередня участь у боротьбі проти чужоземних нападників гартувала характер та волю й одночасно була суворим іспитом на громадянську зрілість.

Модуль III. Зміст та технології мовно-літературної освіти

Інваріантна частина

3.1. Оновлення змісту мовно-літературної освіти на основі Держстандарту базової середньої освіти

3.1.1. Стандарт базової середньої освіти: структура, мета, завдання, реалізація у мовно-літературній галузі

Структура, мета та зміст Державного стандарту. Освітня галузь: очікувані результати навчання, ціннісні орієнтири, компетентнісний потенціал предметів. Механізми досягнення цілей стандарту, особливості міжгалузевої інтеграції, забезпечення наступності між циклами освіти. Реалізація Державного стандарту в освітній програмі та модельних

навчальних програмах: практичні аспекти

3.1.2. Путівник вчителя-філолога: нормативно-правове та програмно-методичне забезпечення викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти

Характеристика та аналіз модельних навчальних програм із зарубіжної літератури для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. Про складання навчальних програм. Календарне планування. Архітектура уроку НУШ.

3.1.3. Мовно-літературна освітня галузь: компетентнісний потенціал предмета «Зарубіжна література», вимоги та реалізація в результатах навчання

Ключові компетентності як важливий чинник формування особистості. Сутнісні ознаки компетентностей. Формування та розвиток ключових компетентностей. Наскрізні вміння як основа для формування компетентностей. Дидактична гра як ефективний метод формування компетентностей. Розвиток когнітивних здібностей учнів засобами гри. Класифікація дидактичних ігор. Критерії відбору матеріалів для дидактичної гри. Діяльнісний підхід як стратегія навчання, що поєднує в собі методи, форми, прийоми навчання. Основні характеристики діяльнісного підходу. Способи реалізації діяльнісного підходу в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання.

3.1.4. Реалізація ціннісного потенціалу предметів мовно-літературної освітньої галузі (вивчення шкільного курсу «Зарубіжної літератури»)

Мета і завдання формування в учнів ціннісно-сміслових орієнтирів. Гуманістичний потенціал предметів мовно-літературної освітньої галузі як один із шляхів їх реалізації. Складові орієнтовної моделі ціннісної матриці: морально-етичні цінності, соціально-правові, особистісно-зорієнтовані. Використання компетентнісно орієнтованих завдань, спрямованих на формування ціннісних орієнтирів на уроках української мови і літератури, зарубіжної літератури. Усвідомлення й осмислення учнями цінностей, відображених у художніх творах, через аналіз і інтерпретацію художнього тексту. Оптимальні форми, методи й прийоми з опорою на ціннісний потенціал твору, завдання і вправи творчого характеру, спрямовані на трансформацію авторського тексту. Творчі проєкти здобувачів освіти як аргументована презентація світоглядної (моральної) позиції, ціннісного ставлення та судження.

3.1.5. Читацька та комунікативна компетентності у професійному розвитку вчителя Нової української школи

Зміст та критерії поняття культури мовлення. Культура мовлення як важлива передумова ефективної комунікативної діяльності педагога. Належна культура мовлення – свідчення розвинутого інтелекту й високої загальної культури особистості.

Правильність, змістовність, логічність, багатство, точність, виразність, доречність і доцільність мовлення. Удосконалення усного мовлення та мовленнєвої імпровізації. Поняття диджитал-етикет (нетикет). Загальні принципи цифрового етикету. Правила віртуальної комунікації. Кодекс диджитал-етикету закладу освіти. Національний текст на цифрову грамотність (цифрограм для освітян). Мовний етикет службових відносин в умовах євроінтеграції.

3.2. Оцінювання процесу та результатів навчання учнів на заняттях із зарубіжної літератури

3.2.1. Використання цифрових технологій в освітньому процесі (електронні журнали, сучасні методи збору інформації)

Загальні, конкретні результати навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (5-6, 7-9 класи). Орієнтири для оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі за групами результатів (5-6, 7-9 класи). Результати навчання та види діяльності. Види навчально-пізнавальних завдань із зарубіжної літератури, інтегрованого курсу «Література» (українська та зарубіжна).

3.2.2. Формувальне та підсумкове оцінювання в системі навчання учнів

Принципи та функції оцінювання, вимоги до прозорості та відкритості оцінювання. Інструменти формувального оцінювання, техніки зворотного зв'язку, самооцінювання,

критерії успіху, приклади завдань. Оцінювання та оцінка. Принципи оцінювання. Вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів, механізми її забезпечення. Функції та форми оцінювання. Об'єкти оцінювання: ключові компетентності, наскрізні вміння, результати навчання.

Основні види оцінювання: формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація. Критерії та шкали (підходи) оцінювання. Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти. Свідоцтво досягнень.

Практика й інструменти оцінювання. Поточне і підсумкове оцінювання.

Формувальне оцінювання. Сутність формувального оцінювання. Навчальні цілі й критерії успіху. Зворотний зв'язок, методи отримання вчителем зворотного зв'язку щодо сприймання та розуміння учнями навчального матеріалу. Самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів. Педагогічні техніки, методи і прийоми формувального оцінювання, інструменти (паперові, цифрові тощо) реалізації. Оцінювання результату й процесу групової форми діяльності (парна, командна тощо).

Міжнародний досвід з проблеми оцінювання (PIZA, TIMSS тощо).

Організаційно-педагогічні умови оцінювання в закладі освіти. Система оцінювання результатів навчання учнів у школі: відкритість і прозорість системи оцінювання; правила і процедури; особистісна відповідальність учнів за результати навчання. Автономія закладу освіти у розробленні власної системи, планів оцінювання. Оцінювання ключових компетентностей і наскрізних умінь учнів. Удосконалення навичок учителів, учнів і батьків/осіб, які їх замінюють, з оцінювання.

3.2.3. Організація підсумкових і діагностувальних робіт із зарубіжної літератури

Планування оцінювання в мовно-літературній освітній галузі. Яким має бути якісне оцінювання і як його забезпечити. Створення інструментів для оцінювання результатів навчання з читання, письма та дослідження мовлення. Види текстів-стимулів та вимоги до них. Матриця (специфікація підсумкової роботи для оцінювання групи результатів «Робота з текстом»). Приклад і моделювання підсумкової роботи для оцінювання групи результатів «Робота з текстом. Матриця (специфікація підсумкової роботи для оцінювання групи результатів «Дослідження мовлення»). Приклад і моделювання підсумкової роботи для оцінювання групи результатів «Дослідження мовлення». Критерії оцінювання завдання з розгорнутою відповіддю. Приклади і моделювання завдань-стимулів до групи результатів «Усна взаємодія». Критерії оцінювання усної взаємодії. Розроблення й аналіз завдань для оцінювання результатів навчання учнів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

3.3. Новизна методичних завдань предмета «Зарубіжна література»

3.3.1. Архітектура сучасного уроку (компетентнісно орієнтованого): вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів

Опрацьовуються шляхи удосконалення сучасного уроку літератури, реалізація вимог до загальних і конкретних результатів навчання в освітньому процесі (за групами результатів). Застосування орієнтирів для оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі за групами результатів.

Розглядається підхід як стратегія навчання, що поєднує в собі методи, форми, прийоми навчання. Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок. Сучасні підходи до навчання в НУШ: діяльнісний, інтегрований, ціннісний тощо, їх інструменти реалізації в педагогічній діяльності. Дидактичні принципи навчання учнів у НУШ. Результати моніторингових досліджень реформування «Нова українська школа».

Поняття про сталий розвиток. Освіта для сталого розвитку. Методи і форми роботи на уроці. Структура вправи із зарубіжної літератури, спрямованої на інтеграцію ідей сталого розвитку. Підручник як орієнтир логічного розгортання процесу навчання відповідно до мети і змісту освітнього процесу. Освітня, розвивальна, виховна й дослідницька функції підручника. Розроблення та аналіз завдань компетентнісного характеру.

3.3.2. Моделювання та аналіз сучасного уроку зарубіжної літератури

Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів освіти. Стратегія формування освітньої мотивації суб'єкта учня Становлення цілеспрямованої мотиваційної активності суб'єкта учіння. Ефективний план уроку (основи тайм-менеджменту, чіткі та зрозумілі інструкції, елементи кінезіології). Конструювання освітнього контенту з огляду на «кліпове» мислення учнів. Сучасні підходи до організації інтегрованого навчання. Основні характеристики інтегрованого підходу. Діяльнісний підхід та інтеграція. Критерії відбору та складання завдань інтегрованого характеру. Особливості проведення інтегрованого уроку в умовах онлайн-навчання. Основні підходи як стратегії навчання, що поєднує в собі методи, форми, прийоми навчання. Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих умінь, навичок і ставлення. Сучасні підходи до навчання в НУШ: особистісно-орієнтований, компетентнісний, діяльнісний, інтегрований, ціннісний, їх інструменти реалізації в педагогічній діяльності. Дидактичні принципи навчання учнівства у НУШ. Результати моніторингових досліджень реформування «Нова українська школа».

3.3.3. Інноваційний інструментарій учителя-словесника

Інноваційні методи викладання – важливий фактор розвитку освіти й одна з умов підвищення ефективності навчання. Особливості використання інноваційних методик в умовах дистанційного навчання. Взаємодія інноваційних технологій із традиційними формами та методами викладання. Можливості, переваги та виклики створення цифрового освітнього середовища. Відповідальна й безпечна поведінка в цифровому просторі. Освітні можливості змішаного навчання. Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання. Універсальний інструментарій для аналізу медіатексту та літератури охоплює аналіз теми, проблематики, жанру, сюжету, композиції, системи образів та ідеї. Важливими також є аналіз простору, часу та специфіки мови і стилю (ідіостилу), які дозволяють зрозуміти, як текст Ключові спільні аспекти досягає своєї мети. Аналіз літературного твору. Аналіз медіа тексту. Ключові спільні аспекти. Художній текст як об'єкт лінгвістичного дослідження: під час проведення якого ми наближаємося до очікувальних результатів.

3.3.4 Візуалізація навчального матеріалу на уроках зарубіжної літератури

Про актуальність, форми і прийоми візуалізації навчального матеріалу: художнього тексту і контексту. У контексті сучасного освітнього процесу використання методично доцільних форм, методів і прийомів візуалізації навчального матеріалу на уроках літератури дозволяє реалізувати принцип наочності на якісно новому рівні, забезпечити особистісно-зорієнтований та розвиваючий характер навчання, створити умови для успішної побудови персональних (індивідуальних) освітніх траєкторій, реалізації принципів дослідницької діяльності, розвитку емоційного інтелекту, критичного сприйняття та відтворення інформації, позитивно емоційної атмосфери на уроці. Візуалізація навчального матеріалу на уроці – процес, який включає в себе сприйняття інформації, відбір, конструювання зорового образу, його відтворення і коментування («словесне оживлення»).

Візуалізація виконує не просто ілюстративну функцію, але й суттєво розширює сферу продуктивного застосування в освітньому просторі. Візуальне оформлення допомагає логічно структурувати будь-яку інформацію, що сприяє швидкому та ефективному засвоєнню навчального матеріалу. Висновки: візуалізація - «PRO» і «CONTRA»

3.3.5 Наскрізні змістові лінії у вивченні зарубіжної літератури: практичний аспект

До інноваційного інструментарію вчителя-філолога. Концепція нової української школи подає таке трактування компетентності: «Динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність».

Мета наскрізних ліній – «сфокусувати» увагу й зусилля вчителів-предметників, класних керівників, зрештою, усього педагогічного колективу на досягненні життєво важливої для учня й суспільства мети, увиразнити ключові компетентності. Робота з вправами, що реалізують наскрізні змістові лінії на уроках літератури. Практичне засвоєння слухачами методів і прийомів продуктивного навчання, що сприяють підвищенню якості

навчання на уроках зарубіжної літератури

3.3.6 Рефлексія, цінування, оцінювання на компетентісно орієнтованому уроці

Поняття рефлексії: її сутність, функції та форми. Механізми педагогічної рефлексії. Рефлексії як етапу сучасного уроку (її значення та роль у педагогічній діяльності вчителя, засоби педагогічної рефлексії). Поняття та механізми педагогічної рефлексії. Створення рефлексивного середовища. Значення рефлексії в педагогічній діяльності. Рефлексія на різних етапах уроку. Засоби педагогічної рефлексії. Система методів, оптимальних для активізації інтелектуальної, емоційної, фізичної рефлексії учнів. Класифікація прийомів рефлексії. Роль учителя в організації рефлексії. Рефлексія як складова сучасного уроку літератури. Рефлексія – один із способів визначення успішності розвитку практичних навичок учнів на уроці.

3.3.7 Біоадекватна освіта: концепція, технологія, методика (впровадження в освітній процес інноваційних ідей, які забезпечують якісні зміни в освіті) практичний аспект

Про біоадекватну методику викладання: від школи, що руйнує здоров'я, – до здоров'язбережувального навчання. Сутність і принципи біоадекватної методики ноосферної освіти: сенс біоадекватної методики викладання – однієї з інноваційних моделей системи освіти, підґрунтям якої є генетична єдність: «Творець – Світ – Природа – Людина – Суспільство». Про особливості біоадекватного уроку: архітектура, методи, форми, прийоми (інтерактивний інструментарій) у процесі навчання. Характеристика та аналіз етапів сприйняття людиною інформації (алгоритм за Ж.Піаже Особливості архітектури (структури) уроку: існування двох типів мислення та вплив їх на успіхи учнів в освітньому процесі та збереження їхнього здоров'я.

Біоадекватна технологія як умова здоров'язбереження. Метою ноосферної освіти є формування психологічного здоров'я дитини (стресостійкість, гармонія та духовність), мотивація екологічно здорового типу мислення, заснованого на свідомому сукупному володінні логічним (лівопівкульним) та образним (правопівкульним) мисленням. Саме двопівкульний тип мислення може дати людині цілісну картину світу. Практична робота з інструментарієм біоадекватних методик. Про біоадекватну методику викладання як ту, що додає здоров'язбережувальну спрямованість освітнього процесу сучасних закладів освіти.

Варіативна частина

3.3.8. Електронні платформи та сервіси для організації продуктивного навчання учнів

Розгляд вітчизняного та міжнародного нормативно-правового забезпечення цифровізації суспільства та освіти. Інструменти віддаленого доступу до ПК учня/учениці. Налаштування програмного забезпечення. Програмні засоби на мобільний телефон. Теорія хмарних технологій. Особливості роботи та порівняння середовищ. Сайти, опитування, інтерактивні дошки, презентації, документи. Спільна робота. Використовувати електронні (цифрові) освітні ресурси та сервіси для забезпечення ефективного управління освітнім процесом, взаємодії між учасниками освітнього процесу, підтримки активного та інтерактивного навчання, корекції та адаптації освітнього процесу відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти. Рекомендації щодо добору безпечних, доцільних для навчання здобувачів освіти електронні (цифрові) освітні ресурси, як упорядковувати їх та використовувати з урахуванням мети, умов навчання, вікових особливостей та їхніх потреб.

Машинне навчання. Глибинне навчання. Нейромережа. Навички 2030. ШІ та робота з даними. Робота з мовними моделями. Формула промтингу. Чатботи. Онлайн-пошуковик. Ролі ШІ. Що можна розробити і підготувати з допомогою ШІ. Тематичні напрями. ЧатGPT. Завдання для ШІ. Створення WOW-уроків. Поведінкова, когнітивна, міжособистісна залученість. Методи навчання з використанням ШІ. Як використати знання про ШІ в педагогіці. Вправи «Аналоджик», «Що б ви обрали?». Добірка промтів. Сучасні технології та

спецефекти.

3.3.9. Ключові засади профстандарту: особистісний і професійний виміри

Основні ідеї та принципи НУШ. Аналіз впливу освітньої реформи НУШ на зміни в педагогічній практиці. Ключові аспекти професійного розвитку в умовах НУШ. Роль педагога у процесі реформування освіти. Визначення інструментів та методів професійного розвитку педагогів. Перспективи професійного розвитку вчителів в контексті НУШ.

Поняття диджитал-етикет (нетикет). Загальні принципи цифрового етикету. Правила віртуальної комунікації. Кодекс диджитал-етикету закладу освіти. Національний текст на цифрову грамотність (цифрограм для освітян). Мовний етикет службових відносин в умовах євроінтеграції. Формувального індивідуального плану професійного розвитку.

3.3.10. Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»

Створення безпечного та підтримувального освітнього середовища. Індивідуалізація навчання. Розвиток життєвих навичок. Партнерство між учнями, вчителями та батьками. Педагогіка партнерської взаємодії. Розвиток психологічної стійкості та резильєнтності учнівства. Технології організації освітнього процесу в умовах воєнних дій. Психолого-педагогічні підходи до організації освітнього процесу в кризових ситуаціях. Педагогічні стратегії в умовах воєнних дій. Професійні компетентності вчителя – основа створення психолого-педагогічних умов організації освітнього процесу з предметів та інтегрованих курсів мовно-літературної освітньої галузі (базове предметне навчання).

Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль

4.1. Настановче заняття. Вхідне діагностування

Оцінка початкового рівня знань і навичок учасників курсу для оптимізації навчальної програми та подальшого професійного розвитку.

4.2. Методичні рекомендації щодо написання (складання) випускного проєкту

Коментар і пояснення МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ з підготовки та захисту випускних робіт слухачів курсів підвищення кваліфікації

4.3. Тематичні дискусії: «Про сучасні технології та методики навчання в Новій українській школі з предметів та інтегрованих курсів мовно-літературної освітньої галузі: з досвіду роботи». «Актуальність питання реалізації профстандарту: особистісний і професійний виміри. Вплив педагога на якість надання освітніх послуг»

У рамках дискусії учасники матимуть змогу обговорити виклики та переваги розвитку професійних компетентностей і самореалізації, поділитися досвідом розроблення стратегії власного розвитку, застосуванням знань і використання вмінь організації навчального процесу. Дискусія сприятиме обміну досвідом між педагогами, аналізу реальних кейсів та напрацюванню й поширенню конкретних рішень для ефективного використання оцінювання в освітньому процесі.

4.4. Вихідне діагностування

Виконання тестів

Питання та завдання для самостійного опрацювання

1. Мотивація як засіб саморозвитку й самореалізації педагогічних працівника.
2. Технології психологічної підготовки педагогічних працівників до роботи в умовах сучасних соціально-економічних змін.
3. Новий освітній простір: мотивація, безпечність та безперешкодність.
4. Професійний стандарт учителя: створення індивідуальної траєкторії професійного розвитку філолога (на власному прикладі).
5. Реалізація особистісно орієнтованого підходу в роботі з учнями над художнім текстом (з досвіду роботи).
6. Скласти питання для обговорення та завдання на розвиток читацької та комунікативної компетентностей, що охоплюють аналіз прочитаного, створення творчих продуктів та справи

для спілкування. Питання можуть стосуватися теми, персонажів або ідей твору, а завдання – створювати буктрейлери, колажі, малюнки або писати казки, вірші та загадки, що розвиває як розуміння тексту, так і вміння висловлювати свої думки та взаємодіяти з іншими.

7. Створення буктрейлера: короткого відеоролика для популяризації книги (за вибором слухача).

8. Створення колажу: візуальне представлення ключових моментів або тем твору (за вибором слухача).

9. Створення власного оповідання/казки/вірша: розвиток уяви та вміння використовувати мову (за вибором слухача).

Завдання

Створити «хмару слів» до 2-3 запропонованих тем та підготувати коментар до них:

«Золота доба» персько-таджицької поезії

Засоби комічного у п'єсі Мольєра «Міщанин-шляхтич»

Основні ознаки романтизму

Просвітницькі ідеї у романі Д. Свіфта «Мандрі Гуллівера»

Образ Нори (Г. Ібсен «Ляльковий дім»)

Завдання

Створити 2-3 кроссенси за темами та підготувати коментар до них:

Шлях Леграна до розкриття таємниці «золотого жука» (Е. По «Золотий жук»)

«Феномен Цахеса» (Е. Т. А. Гофман «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер»)

Життя і творчість О. де Бальзака

Духовне переродження Скруджа (Ч. Дікенс «Різдвяна пісня у прозі»).

Завдання

Створити інтелект-карту, обравши одну з тем:

Бароко як мистецька доба і художній напрям

Роман як жанр літератури. Його провідні ознаки, різновиди.

Особливості розвитку сюжету у драмі М. Метерлінка «Синій птах»

Образна система драми Г. Ібсена «Ляльковий дім»

Завдання

Створити 2-3 кластери, обравши теми:

Полліанна та її друзі

Художні особливості сонетів В. Шекспіра

Новаторство Мольєра у драматургії

Алегоричний зміст образів та епізодів у «Божественній комедії» Данте

Завдання

Створити 2-3 «стрічки часу», обравши теми:

Середньовіччя як мистецька доба

Особливості розвитку модернізму

Дж. Байрон. Життя і творчість

В. Вітмен. Життя і творчість

Завдання

Створити ейдос-конспект до 2-3 запропонованих тем та підготувати коментар:

Композиція повісті О. де Бадьзака «Гобсек»

Жульєн Сорель: шлях до перемоги чи до поразки?

Хлопчик-Зірка: шлях до відродження душі

*Історія переродження Скруджа – різдвяне диво
Образи-символи у п'єсі М. Метерлінка «Синій птах»*

Завдання

Скласти 2-3 фішбоуни:

- ✓ Чи вміє плакати «залізне» серце Ахілла?
- ✓ Чи можна Хігінса вважати Пігмаліоном?
- ✓ Чи можна драму Г. Ібсена «Ляльковий дім» вважати «маніфестом фемінізму»?
- ✓ Чи можна трагедію В. Шекспіра «Ромео і Джульєтта» вважати втіленням ренесансного світогляду?
- ✓ Чи можна Гамлета вважати людиною дії, а не роздумів?

Завдання

Скласти 2-3 карти, обравши персонажів твору:

Хлопчик-Зірка, Делорж, Ахілл, Скрудж, Гуллівер, пан Журден

Завдання

Створити 2-3 постери, обравши один із запропонованих творів або запропонувавши свою тему (твір). Підготувати коментарі до постерів.

П. Маар «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу»

Р. Стівенсон «Острів скарбів»

Гомер «Одіссея»

Г. Гарсія Маркес «Стариган із крилами»

Завдання

Створити 2-3 дуддл, присвячених літературним ювілеям 2026 року, запропонувавши свою:

Методичний коментар:

Дуддл (заставка для Google)

Дуддл – це тематичні заставки, що з'являються на домашній сторінці Google з нагоди визначних подій, ематичні малюнки приурочені до ювілеїв видатних митців, письменників, учених і видатних людей.

Корисні посилання

<https://www.google.com/doodles/ivan-kotlyarevskys-birthday>
<https://www.google.com/doodles/hryhorii-skovorodas-290-birthday>
[isaieva.kiev.ua](http://www.isaieva.kiev.ua)
<http://www.isaieva.kiev.ua › downl-f › prez-1-1...>

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» від 2024 року, затверджений наказом МОН №1225 від 29 серпня 2024 року https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/93546/
4. Державний стандарт базової загальної освіти : Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
5. Наказ МОН України «Про затвердження Положення про національний контактний пункт Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020» № 1469. (2016, 08 грудня) URL: <https://xn--80aagahqwiybe8an.com/ukrajini-mon/nakazvid-08122016-1469-pro-zatverdjennya-2016-47461.html> (дата звернення: 11.05.2019).

6. Бахтіна Г.П. Інформатизація суспільства та проблема «кліпового мислення». URL: <http://kpi.ua/1102-7>
7. Богосвятська А. І. Методичні прийоми технології розвитку критичного мислення учнів через читання та письмо. *Зарубіжна література в школах України*. 2013. № 10. С. 20–25.
8. Богосвятська А. І. Розвиток інтегративного мислення учнів засобами мистецтва художнього слова. *Зарубіжна література в школах України*. 2012. № 9. С. 19–24.
9. Богосвятська А., Кудрик Л. Комунікативна компетентність педагога-коуча. *Зарубіжна література в школах України*. 2020. № 4, С.12-17.
10. Буцька І. Методи та прийоми критичного мислення на уроках світової літератури: характеристика окремих методів і прийомів. *Зарубіжна література. Шкільний світ*. 2011. №1. С.20-21.
11. Вакуленко Т., Ломакович С. PISA 2018: Що отримає Україна? URL: <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika/818-pisa-2018-shcho-otrимаeukrajina> (дата звернення: 10.05.2019).
12. Візуалізація на уроках зарубіжної літератури: як зробити урок літератури незабутнім : збірник дидактичного матеріалу для зарубіжної літератури / за заг. ред. Н. В. Химери. Харків, 2022. 89 с.
13. Глузман О. В. Базові компетентності: сутність та значення в життєвому успіху особистості. *Педагогіка і психологія : Вісник НАПН України*. 2009. № 2 (63). С. 51–60.
14. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. *Вища освіта України*. № 3. 2008. С. 23–30.
15. Гондарева Г. В. Концепція розвитку емоційного інтелекту старшокласників у навчально-виховному процесі. *Таврійський вісник освіти*, 2013. № 2. С. 260–264.
16. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с. (Серія «Саморозвиток»).
17. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. 2021 р. URL: <https://bit.ly/3ERW4L5>
18. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. *Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ: матеріали наук.-практич. конф.* URL: <http://conf.zippo.net.ua/?p=79>
19. Європейське мовне портфоліо (методичний посібник). URL: <http://surl.li/eakzd>
20. Євтух М. Б., Пінковська Е. А., Черкашина Т. В. Методики особистісно-професійного самовдосконалення суб'єкта педагогічної діяльності на засадах самопізнання : навч.-метод. посіб. : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2015. 400 с.
21. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення викладання, оцінювання. URL: <https://lenvit.ucoz.ua/ZER.pdf>
22. Звіт про результати першого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти». 2018 р. Частина III. Читання. Український центр оцінювання якості освіти. Київ. 2019. 252 с.
23. Зеленська Л. Д. Модерація як форма реалізації супервізії в НУШ. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : «Стиль-Издат», 2021. Т. 2. С. 95-98.
24. Зеленська Л. Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). *Молодь і ринок*. № 9(195). 2021 С. 16-20. 28.
25. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів: навч.-метод. посіб. Київ, 2018. 174 с.
26. Ісаєва О. Особливості вивчення літератури в цифрову епоху. *Зарубіжна література. Шкільний світ*. 2016. № 1(761). С. 5-10.

27. Ісаєва О. Сучасний урок літератури : яким він є, яким він має бути. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2008. № 5. С. 3-6.
- Ісаєва О.О. Креолізований текст на уроках світової літератури як фактор активізації читацької діяльності. URL: <http://ozonlit.org/kreolizovanyj-tekst-na-urokah-svitovoji-literatury-yak-faktor-aktivizatsiji-chytatskoji-diyalnosti>
28. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: словник-глосарій / М. Ю. Кадемія, М. М. Козяр, Т. Є. Рак. Львів: Видавництво «СПОЛЛОМ», 2011. С. 425.
28. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»: http://osvita.ua/legistion/Ser_osv/54258
29. Костюк А. В. (2014). Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету*, 2014. № 2. С. 85–89.
30. Ломакович С.В., Панченко О.А., Терещенко В.М. Участь у проєкті PISA як потенційна можливість побачити вітчизняну освіту без «прикрас». Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2015. № 11–12. С. 19–23. URL: <http://surl.li/edkle>
31. Максименко С. Д. Рефлексія – шлях до продуктивного самовизначення. *Психолог*. 2005. № 1. С. 19-22.
32. Мартиненко В.О. Структура і зміст читацької компетентності молодших школярів. Збірник наукових праць : Педагогічна освіта: теорія і практика. Вип. XV. Кам'янець-Подільський. 2013. С. 145–151.
33. Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/>
34. Офіційний сайт ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». URL: <https://imzo.gov.ua/>
35. Паспорт художнього твору та творчого життєпису митця – один із прийомів організації навчальної діяльності учнів на сучасному уроці літератури: посібник дидактичного матеріалу для української та зарубіжної літератури в 10 класі / за заг. ред. Н. В. Химери. Біла Церква, 2020. 68 с.
36. Сак Т. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі: навчальний курс та науково-методичний посібник Київ: СПД-ФО Парашин І., 2011. 101 с. URL: <https://cutt.ly/lnUhQDL>
37. Сучасний урок літератури – формат креативних ідей для вчителя та учня : збірник сучасного дидактичного матеріалу для вчителів української та зарубіжної літератур / за заг. ред. Н. Химери. Біла Церква, 2020. 77 с.
38. У пошуках червоної рути. Інтерактивні аркуші для 8 класу за групами результатів навчання (мовно-літературна освітня галузь) : практикум. Частина I. / за заг. ред. Н.В. Химери. Серія «НУШ: лабораторія освітян Київщини». Випуск 4. Біла Церква, КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», 2025. 304 с
39. Формування полікультурної компетенції: практичні вправи із зарубіжної літератури для учнів 5-11 класів : збірник сучасного дидактичного матеріалу для уроків зарубіжної літератури / за заг. ред. Н. Химери. Біла Церква, 2021. 71 с.